

Erdoğan ve FP

HASAN BÜLENT KAHRAMAN

Birkaç gün içinde basına yansıyan tartışmalar Erdoğan'ın FP içindeki konumunun giderek sıkıntılı bir noktaya kaydığını göstermektedir. Bu sıkıntı FP'nin yapısından ve Erdoğan'ın beklentilerinden kaynaklanmaktadır, ama

bütün sürecin arkasında başka etkenlerin yattığı da unutulmamalıdır. İşin en önemli yanı ise bu gelişmenin siyasal İslam'a dönük sonuçlarıdır.

FP, hiç kuşkusuz RP'nin devamı olan bir partidir. Ne var ki, bu iki parti arasında ciddi bir ayrışmanın başlangıcı da görülmektedir. Daha önce bu köşede yayımlanmış bir yazıda değindiğim bir hususu anımsatarak söylemem gerekirse, öyle görünüyor ki, FP kendi içinde önemli bir bölünmeye uğrayacak ve bu da muhtemelen genel seçimlerden önce gerçekleşecektir. Burada ikili bir çelişki oluşmaktadır. Bir yandan FP'yi güçlü bir bölünmeye uğratacak tek kişi Erdoğan gibi görünmekte, ama öte yandan da Erdoğan'a dönük yasal kovuşturmalar yoğunlaştırılarak bu yol kapatılmak istenmektedir. Eğer Erdoğan süren

mahkemelerinde hüküm giyerse siyasal hakları elinden alacak ve o takdirde FP'nin bütünlüğü sağlanabilecektir.

Buradaki soru şudur: Acaba Erdoğan'ın çıkışının altında yatan saik nedir ve Erdoğan'ın olmadığı bir FP'de aynı saikler varlıklarını sürdürerek her şeye karşın bir bölünmeyi, ayrışmayı gerçekleştirecek midir?

Erdoğan'ın arayışı bugüne değin kendi içinde kapalı kalmış, merkezîyetçiliği ve karizmatik lider anlayışını benimsemiş bir partinin, o arada da modernleşmeyi bir varoluş nedeni gibi savunmuş bir partinin ilk kez taban oluşumuna doğru açılmasıdır. Bu gelişme yalnızca FP açısından değil, Türk siyasal yaşamı açısından da ilginçtir. Çünkü, eğer bu gelişme gerçekleşirse modernleşmenin belli bir noktaya geldikten sonra kendi kendisini dönüştürme ve kurumlarını o bağlamda oluşturma süreci olduğu görülebilecektir. Bu da siyasal İslam'la modernleşme arasındaki ilginç çelişkinin yeni bir göstergesi olacaktır.

Son kertede uhrevi denebilecek bir merkez anlayışıyla bütünleşmiş bir hareket, modernizmin oluşumu ve etkisiyle belki de ilk kez kendi gerçeğini aşabilme olanağını bulacak ve 'icmayı ümmet' düşüncesinin ötesine geçerek demokratik bir yeni hareketi başlatabilecektir. Bu ise 'İslam' kavramının bu siyasette nihayet bir motif

olmaktan öteye gitmediğinin ve gitmeyeceğinin bir göstergesi olabilecektir. Dolayısıyla eğer sürecin gelişimine izin verilirse demokrasi ağırlık bir zeminde Erdoğan'ın çıkışının bir süre sonra o olmasa da süreceğinin bir tür kanıtı gibi durmaktadır.

Ne var ki, Erdoğan'ın siyasal sistemin dışında kalmasına dönük beklentiler hâlâ aynı noktada donmuş gibidir. Bu düşünceye göre Erdoğan'ın başına geçeceği bir FP öteki almaşıklara oranla daha güçlü bir siyasal harekete dönüşebilecek ve onun atıl hale getirilmesi bu oluşumu durdurabilecektir. Bu, Türkiye'de merkezî ve kurucu yapının siyaseti anlayış biçimidir. Ordu-devlet (bürokrasi) seçkinleri-siyasal ideoloji bütünü, sistemi liderler ve manipülasyonlar çerçevesi içinde tanımlayagelmıştır ve öyle de gitmektedir. Nitekim ordunun tarihsel olarak merkeze müdahalesi de bu anlayışın bir dışavurumudur. Bir başka deyişle modernleşmenin ve demokratikleşmenin yalnızca merkezin yönlendirilmesiyle sağlanabileceği düşünülmüştür. Oysa unutilan şey, her iki kavramın da son kertede bu süreci aşmaya dönük oluşlarıdır. Bu bağlamda Erdoğan'a dönük girişimler belki bir süre için etkili olabilecek ama uzun sürede o hareket kendi iç dinamikleri doğrultusunda gelişerek varacağı yere ulaşacaktır.